

Uddrag fra
Michael Svennevigs monolog
"BAG DE BLÅ BJERGE":

2. scene

Jeg drømmer, at jeg er en fugl. En fugl, der får vingerne skåret af.

Bid for bid. Tomme for tomme – og langsomt.

Vingerne bliver kortere og kortere. Men jeg kan ikke mærke noget. Men blodet... der er alt for meget blod...

Fjerhammen forsvinder og jeg bliver til et menneske. Der er ikke så meget som én fjer tilbage, når jeg rejser mig som menneske. Men jeg er ikke fri – det er jeg aldrig. Jeg bliver holdt fast. Alt for hårdt. Snerrende hårdt og nu er det mine lemmer, der bliver skåret af. Lidt efter lidt. Tomme for tomme. Langsomt.

Jeg er tilbage og sammen med den lille pige, jeg var dengang. Det er altid den lille pige som jeg er sammen med. Altid den lille pige, der engang var mig.

Hun står lyslevende foran mig, og kigger på mig. Som et barn, der aldrig fik lov til at være barn. Som en lille voksen, der alt for tidligt skulle tage sig af andre.

Sådan var jeg.

Jeg skal altid redde verden, men det kan jeg ikke. Jeg er alt for lille - verden er for stor. Og alt for stor til, at jeg kan gøre noget.

Jeg vågner badet i sved, men det er de *gode* drømme. De drømme, hvor jeg kan nøjes med bare at være fugl og bagefter menneske. Uden at jeg også skal tilbage til dengang. Dengang jeg var alt for lille til det, som jeg blev sat til. Det er mareridtene. De er så virkelige. Jeg kan hver gang række ud og røre de døde.

Så bliver det utydeligt igen. Alting bliver uklart. Jeg beder til, at jeg hurtigt kommer videre. Det er det farligste tidspunkt, lige der mellem drøm og virkelighed.

Jeg hænger i en tynd tråd og er hunderød for, at tråden brister. Så ved jeg ikke, hvad der vil ske. For så forsvinder jeg ned mellem de døde. Igen og igen er jeg der i lighuset sammen med dem - og den lille pige. Hende som altid bliver stående der. Jeg mister hende altid. Jeg får hende aldrig med tilbage. Når jeg vågner op, er hun væk. Fortabt et sted langt bag mig. Jeg kigger mig rundt efter hende, men hun er væk.

Jeg ved jo godt, hvor hun er. Jeg ved, at hun igen står der og venter på mig blandt de døde.

5. scene

Jeg bliver født en måned for sent, og vejer ikke engang 1½ kg. Det er i 1959. Vi har ikke nogen mad. Det er i en periode med hungersnød, hvor millioner af mennesker dør. Det er værst af alle steder i vores provins. Himmelbyen, blev den kaldt, men det blev til Helvedes By.

-Jeg er sulten, jeg er sulten, jeg er sulten.

Det er det første jeg overhovedet siger. Jeg tænker altid på mad. Jeg vil have almindelige ris, men får kun rissuppe. Eller rettere risvand.

Åh, jeg er så sulten. Mine forældre er chokerede over, at det er det første jeg kan sige. Da jeg første gang får et æg, tror jeg, at det er en sten. Jeg har aldrig set et æg før.

Vi får karakterer hjemme. Hver fredag bliver én udvalgt til at være den, der har opført sig bedst i ugens løb. Min storesøster og jeg konkurrerer altid om, hvem der er dygtigst til at fortælle historier, hvem der er dygtigst til at danse, og hvem der har opført sig pænest. Jeg gør, hvad de voksne siger, og er meget flittig. Mor er stolt af mig.

Vi har aldrig haft krig i vores by.

Vores kulturhistorie og de gamle traditioner går helt tilbage til år 3.000. Fra dynasti til dynasti gennem kejserhistorien. Igennem mere end 5.000 års civilisationshistorie har det været en ubrudt blomstrende og rig kultur.

En stor bjergkæde omkranser byen, og har gjort den uindtagelig. Vores by har siden 200-tallet aldrig haft krig. Det er idyllisk. Vi er trygge, sådan har det altid været. Sådan er vores kinesiske liv. Det er et rigt liv.

Vi bor i Sichuan University, der ligger i hovedstaden Chengdu i Sichuan-provinsen i den sydvestlige del af Kina. Sichuan betyder egentlig ”Byen omgivet af bjergkæder”. Det er en lille by med 10 millioner indbyggere. Ja, 10 millioner!

Universitetsområdet er kæmpestort med eget sundhedsvæsen, vuggestuer, børnehaver, primærskole fra 0. til 6. klasse, mellemskole fra 7. klasse og op til gymnasiet. Alt det, der hører til i en by.

Men under Kulturrevolutionen ændres alting.

11. scene

Vores hjem er rippet. Tjenestefolkene er forlængst væk. Bøgerne brændt, og vores forældre tvunget væk. Vi har kun en seng og et bord. Det er alt.

Det er nok derfor min mor altid har sagt:

-Du skal være den bedste. Den bedste til at lære alt det faglige om videnskab. Den bedste til idræt. Du skal have den bedste hjerne og det bedste hjerte. Det kan de ikke tage fra os. Alt andet kan de tage, men ikke det vi gemmer inde i os selv. Ikke det vi kan have i vores hoved og gemme i vores hjerte.

Og hun vidste, hvad hun talte om, for hun var selv blevet genopdraget – og havde sluppet fra det med livet og forstanden i behold. Men så heldig var det ikke alle, der var.

Når vi intellektuelle blev sendt i arbejdslejre, var det ikke fordi vi var kriminelle, men sådan blev vi betragtet. Vi var *stinkere* og *intellektuelle*. Dét blev vi kaldt.

Hele samfundet afviste os og stemplede os som sydebukke.

Jeg ville så gerne have været en del af fællesskabet, men blev ikke accepteret. Og det er det værste et menneske kan blive udsat for, når det bliver udstødt og udelukket fra fællesskabet.

I arbejdslejren boede min far, professoren, i en svinesti. Han skulle leve ligesom dyrene gjorde – og spise det samme som dem. Han boede, spiste og sov sammen med svinene.

Min far havde for vane at han aldrig kiggede til siden, når han gik. Han gik altid målrettet fremad. Man troede at han var hoven, og at det var noget han gjorde med vilje. Men ikke engang Kulturrevolutionen kunne ændre dén vane.

Da min far kom hjem fra arbejdslejren, fik han tilladelsen til at undervise tilbage. Det var den anerkendelse vi fik. Det var en indirekte undskyldning, når begge mine forældre igen kunne begynde at undervise. De følte at de havde fået deres betydning tilbage. Mine forældre blev så glade, så glade. Det gav dem begge deres livsværdi tilbage.

At min far fik sit arbejde tilbage som professor på universitetet betød alt for ham. For mine forældre betød det, at kommunistpartiet sagde undskyld.

Men Kina skylder stadig mig en undskyldning!
Den venter jeg på endnu.

17. scene

Jeg har været tilbage i Kina flere gange. Det er hver gang en underlig fornemmelse. Nu har jeg to fædrelande. Nu er jeg også dansker. Danmark har givet mig mit andet liv.

Danskerne har et udtryk: *Hvis du ikke kan lide røgen i bageriet...*

Det kunne jeg jo ikke. Lide røgen i bageriet. Jeg flygtede. Jeg blev politisk flygtning. Jeg fravalgte mit fædreland. Sådan noget gør man kun, når der ikke er andre udveje. Jeg gik i eksil. Det er ikke nogen nem beslutning, men for mig, der i forvejen havde kontakter til udlandet, var det en mulighed som jeg benyttede mig af. Jeg havde et valg. Jeg har selv valgt at blive dansker. Det var ikke nemt. Indeni græder jeg, når jeg tager tilbage. Kina var mit land, og er det stadigvæk. Men jeg har det underligt indeni. Jeg bliver jo ved med at være kineser, selv om jeg nu også er dansker.

Under Kulturrevolutionen var der ingen, der ville vide af vores familie eller have kontakt med os. Bagefter ville alle være vore venner.

Sidste gang jeg var der, var der én der faldt på knæ foran mig. Han kiggede op på mig. Jeg kendte ham dårligt nok, og alligevel kendte jeg alt til ham – og hvad han havde gjort.

Han bad mig om tilgivelse. Jeg så det i hans øjne, så, at han var fanget, men at jeg kunne sætte ham fri, hvis jeg ville. Hvis jeg kunne.

Og hvis han kunne tilgive sig selv. Det er det, der er det sværeste. Det vidste vi begge. Jeg nikkede til ham. Så kunne jeg ikke udholde hans blik længere.

Jeg ville væk. Så langt væk som muligt inden det alt sammen vendte tilbage.

Og inden jeg selv forsvinder.